



DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia poniedziałek, 5 maja 2025 r.

Poz. 1971

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE NR PN.4131.105.2025 WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

z dnia 28 kwietnia 2025 r.

Działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) stwierdzam nieważność uchwały Nr XI/87/2025 Rady Miejskiej w Młynarach z dnia 26 marca 2025 r. w sprawie utworzenia mieszkania treningowego i wspomaganego oraz określenia zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w tych mieszkaniach, w części dotyczącej:

- tytułu uchwały w zakresie sformułowania: „utworzenia”,
- § 1,
- § 2 ust. 1-4 oraz ust. 5 w zakresie sformułowania: „Wsparcie w mieszkaniu wspomaganym jest przyznawane na czas określony...”.

Uzasadnienie

Rada Miejska w Młynarach, działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, art. 17 ust. 1 pkt 12, art. 53, art. 97 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2024 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.) oraz przepisów Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 30 października 2023 r. w sprawie mieszkań treningowych i wspomaganych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2354), podjęła uchwałę w sprawie utworzenia mieszkania treningowego i wspomaganego oraz określenia zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w tych mieszkaniach.

Uchwała została przedłożona organowi nadzoru w dniu 2 kwietnia 2025 r.

Zdaniem organu nadzoru przedmiotowa uchwała w zakresie wskazanym w sentencji przedmiotowego rozstrzygnięcia podjęta została z rażącym naruszeniem prawa.

W treści § 1 uchwały Rada Miejska postanowiła utworzyć mieszkanie treningowe, składające się z lokalu o powierzchni 45 m² (ust. 1), następnie określiła, iż mieszkanie treningowe prowadzone jest przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Młynarach (ust. 2), określiła usługi jakie będą zapewnione w mieszkaniu treningowym dla mieszkańców Miasta i Gminy Młynary (ust. 3) oraz wskazała, iż wsparcie w mieszkaniu treningowym jest udzielana na czas określony (ust. 4). Ponadto, w treści § 2 Rada Miejska postanowiła utworzyć mieszkanie wspomagane (ust. 1), określiła, iż prowadzone ono jest przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Młynarach (ust. 2), wskazała, iż mieszkanie wspomagane zapewnia usługi dla mieszkańców Miasta i Gminy Młynary (ust. 3), określiła jakie kryteria mają spełniać osoby, aby mogły korzystać z mieszkania wspomaganego (ust. 4), a także określiła, iż wsparcie w mieszkaniu wspomaganym przyznawane jest na czas określony (ust. 5 zdanie 1).

Zgodnie z treścią upoważnienia ustawowego zawartego w art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, rada powiatu lub rada gminy, w drodze uchwały, ustala w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych. Jednocześnie też, zgodnie z art. 97 ust. 1 ustawy, opłatę pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych, ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, uwzględniając przyznany zakres usług. Osoby nie ponoszą opłat, jeżeli

dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie, nie przekracza kwoty kryterium dochodowego.

Należy zatem stwierdzić, iż wyżej zacytowane postanowienia uchwały, zostały podjęte z przekroczeniem normy kompetencyjnej wynikającej z art. 97 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Na tej podstawie rada gminy nie została bowiem upoważniona do utworzenia mieszkania treningowego i wspomaganego, ich opisu, wskazywania podmiotu, który będzie je prowadził, określenia usług prowadzonych w tych mieszkaniach, określenia kto może korzystać z mieszkania wspomaganego a także do wskazania okresu czasu na jaki udzielane jest wsparcie w mieszkaniu treningowym i wspomaganym. Tożsame stanowisko przedstawił Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach w wyroku z dnia 25 marca 2024 r. sygn. akt III SA/GI 864/23.

Zgodnie z art. 53 ust. 1 i ust. 2 o pomocy społecznej osobie pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie bezdomnej, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, okręgowy ośrodek wychowawczy, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, może być przyznane wsparcie w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym (ust. 1). Mieszkania, o których mowa w ust. 1, są formą pomocy społecznej przygotowującą, przy wsparciu specjalistów, osoby w nich przebywające do prowadzenia niezależnego życia lub wspierającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu (ust. 2).

Zgodnie z art. 53 ust. 4 i 5 ustawy w mieszkaniu treningowym świadczy się usługi bytowe, pracę socjalną oraz naukę w obszarze rozwijania lub utrwalania niezależności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia niezależnego życia (ust. 4). W mieszkaniu wspomaganym świadczy się usługi bytowe, pracę socjalną oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania niezależności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości (ust. 5).

Następnie zgodnie z art. 53 ust. 6 i 7 ustawy, mieszkanie wspomagane jest przeznaczone w szczególności dla: 1) osoby niepełnosprawnej, w tym osoby niepełnosprawnej fizycznie lub osoby z zaburzeniami psychicznymi; 2) osoby w podeszłym wieku lub przewlekle chorej (ust. 6). Mieszkania treningowe i wspomagane powinny spełniać minimalne standardy usług i minimalne standardy pomieszczeń, w tym w zakresie odpowiedniej powierzchni użytkowej, warunków mieszkalnych i sanitarnych oraz wyposażenia, określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 24.

Jednocześnie zgodnie z art. 53 ust. 8 i 9 ustawy, wsparcie w mieszkaniu treningowym jest przyznawane na czas określony (ust. 8). Wsparcie w mieszkaniu wspomaganym jest przyznawane na czas określony, a w przypadku osób, które posiadają orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a także w szczególnie uzasadnionych przypadkach w stosunku do innych osób - może zostać przyznane na czas nieokreślony (ust. 9).

Mając na uwadze powołane regulacje art. 53 ustawy o pomocy społecznej, stwierdzić należy, że delegacja ustawowa nie obejmuje upoważnienia do określenia przez radę gminy zasad korzystania z mieszkania treningowego i wspomaganego, ograniczając kompetencję organu stanowiącego, jedynie do określenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w tych mieszkaniach.

Delegacja ustawowa nie obejmuje także upoważnienia do określania, definiowania, wskazywania przeznaczenia mieszkań treningowego i wspomaganego, a materia ta, uregulowana została w treści art. 53 ustawy.

Ostatecznie też, poza delegacją ustawową są postanowienia uchwały, iż pobyt w mieszkaniu treningowym i wspomaganym jest pobytem czasowym. Materia ta została uregulowana w aktach rangi ustawowej. Natomiast w zakresie mieszkania wspomaganego Rada Miejska dokonała modyfikacji art. 53 ust. 9 ustawy, gdyż ustawa przewiduje możliwość umieszczenia osoby w mieszkaniu wspomaganym, również na czas nieokreślony.

W związku z brakiem podstawy prawnej do podjęcia przez radę gminy uchwały w sprawie utworzenia mieszkania treningowego i wspomaganego, uzasadnione jest wyeliminowanie z tytułu uchwały sformułowania: „utworzenia”. Żadne z obowiązujących przepisów prawa nie daje kompetencji do utworzenia ww. mieszkań.

Art. 30 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym przewiduje, że zadania gminy określone przepisami prawa wykonuje wójt (burmistrz, prezydent miasta). Skoro zatem art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej przyznaje kompetencje związane z prowadzeniem mieszkań treningowych i chronionych gminie i nie zastrzega tych do wyłącznej kompetencji jej organu stanowiącego, należy uznać, że właściwy w tym zakresie jest organ wykonawczy gminy.

Zgodnie z art. 7 Konstytucji RP, organy władzy publicznej, działają na podstawie i w granicach prawa, co oznacza, iż każde działanie organu władzy, musi mieć oparcie w obowiązującym prawie. W świetle art. 94 Konstytucji RP, akty prawa miejscowego, podejmowane są w oparciu o wyraźne upoważnienie ustawowe.

Z uwagi na okoliczność, iż zakwestionowane przepisy, uchwalone zostały bez podstawy prawnej, a Rada przekroczyła przyznane jej ustawą kompetencje, rozstrzygnięto jak w sentencji.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

wz. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego

Mateusz Szauer

I Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski